

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/23/2014
Identifikačné číslo spisu:	9012010009
Dátum vydania rozhodnutia:	15.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9012010009.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: L. N., bytom A. XXXX/XX, XXX XX W., právne zastúpený: JUDr. František Svatuška, advokát so sídlom Kokorelliho 1505/52, 066 01 Humenné, proti žalovanému: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, v konaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/59/2012-52 zo dňa 24.01.2014, jednomyseľne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 4S/59/2012-52 zo dňa 24.01.2014 v časti výroku o trovách konania p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Bratislave uznesením č.k. 4S/59/2012-52 zo dňa 24.01.2014 podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) s poukazom na § 250h ods. 2 O.s.p. zastavil konanie, v ktorom sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 22596/010-537/41 zo dňa 14.04.2011, ktorým žalovaný priznal žalobcovi odškodnenie v sume 668,50 €. Žalobca v žalobe poukázal na to, že v rozhodnutí sa žalovaný žiadnym spôsobom nevysporiadal s druhou časťou žalobcom požadovaného nároku na odškodnenie vo výške 334,50 €. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 2 O.s.p. s použitím ustanovenia § 246c O.s.p. a priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 414,48 €. Súd priznal žalobcovi náhradu trov konania z toho titulu, že konaním žalovaného po podaní žaloby došlo k odstráneniu napádaného stavu a teda súd mal za to, že žaloba bola podaná dôvodne. Krajský súd v Bratislave ďalej vrátil súdny poplatok žalobcovi vo výške 59,30 € za krátený súdny poplatok.

V odôvodnení predmetného uznesenia Krajský súd v Bratislave uviedol, že podaním zo dňa 21.01.2014, doručenom Krajskému súdu v Bratislave dňa 23.01.2014 žalobca zobral svoju žalobcu späť, nakoľko žalovaný vydal ďalšie rozhodnutie, ktorým žalobcovi priznal aj ním požadovanú sumu 334,50 €. Túto

skutočnosť potvrdil aj žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 15.05.2012. Súd priznal žalobcovi náhradu trov konania z toho titulu, že konaním žalovaného po podaní žaloby došlo k odstráneniu napádaného stavu a teda mal za to, že žaloba bola podaná dôvodne.

II.

Uvedené uznesenie krajského súdu, v časti náhrady trov konania, napadol žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolaním, namietajúc nesprávne právne posúdenie veci.

V odvolaní namieta zastavenie konania, pokiaľ tento o zastavení konania rozhodol podľa ustanovenia § 250d ods. 3 O.s.p. z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom. Takéto rozhodnutie je v príkrom rozpore s existujúcou právnou normou, upravujúcou problematiku odškodňovania osôb poškodených násilnými trestnými činmi (zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov), z ktorého titulu si žalobca uplatňoval pred rozhodovacím orgánom odškodnenie za ujmu na jeho zdraví.

Poukazuje na ustanovenie § 16 zákona č. 215/2006 Z.z., že na konanie podľa tohto zákona sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov, ďalej len „správny poriadok“).

Uviedol, že na základe žiadosti žalobcu ako osoby poškodenej násilným trestným činom, priznal žalovaný podľa zákona č. 215/2006 Z.z. žalobcovi odškodnenie. Žiadosť žalobcu však žalovaný neprejednával v správnom konaní, pri priznaní odškodnenia nevydal žalovaný žiadne rozhodnutie, ktoré by zakladalo, menilo alebo rušilo oprávnenie alebo povinnosť žalobcu a ani nerozhodoval o právach alebo povinnostiach žalobcu v oblasti verejnej správy, teda v tomto prípade nešlo o riešenie otázky verejného práva. Ak žalobca bol nespokojný s výškou žalovaným vyplateného odškodnenia, bol oprávnený domáhať sa od žalovaného zaplata odškodnenia, teda uplatniť si voči žalovanému peňažný nárok a žiadať, aby okresný súd, ktorý jedine je vecne príslušný, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť peňažnú sumu. Krajský súd v Bratislave pre nespĺnenie zákonných podmienok, nebol vecne príslušný na vybavenie veci aj z toho dôvodu, že nešlo o žalobu v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p., keďže petit žaloby znel v konečnom dôsledku na zaplata istiny s príslušenstvom. Na vybavenie takejto veci bol však vecne aj miestne príslušný okresný súd, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 9 ods. 5 zákona č. 215/2006 Z.z. v znení zákona č. 79/2008 Z.z., podľa ktorého ak ministerstvo nevyhoví žiadosti alebo jej vyhoví iba sčasti, poškodený sa môže domáhať odškodnenia žalobou na súde proti Slovenskej republike, zastúpenej ministerstvom, najneskôr do jedného roka odo dňa doručenia rozhodnutia o žiadosti.

Žalovaný je názoru, že za daného právneho stavu, Krajský súd v Bratislave mal postupovať v zmysle ustanovenia § 250d ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého ak predseda senátu zistí, že nie je vecne a miestne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému súdu. Ak krajský súd vec nepostúpil na vecne a miestne príslušný okresný súd, nepostupoval v súlade so zákonom, a žalobcovi priznal nárok na zaplata náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 414,48 €. Žalovaný mal za to, že v prípade žalobcu na preskúmanie rozhodnutia nebola žaloba podaná dôvodne, pretože žalobca mal žalovať na vecne a miestne príslušnom okresnom súde o zaplata peňažnej sumy vo výške, v ktorej nebol spokojný s odškodnením, realizovaným žalovaným a ak by aj odvolací súd dospel k záveru, že vo veci bola na mieste žaloba žalobcu o preskúmanie rozhodnutia žalovaného a nie súkromno-právna žaloba, nemohol krajský súd dospieť k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne. Žaloba o preskúmanie rozhodnutia by v tomto prípade bola podaná dôvodne len v prípade, ak by žalovaný zmenil svoje rozhodnutie, o ktorého preskúmanie žalobca žiada, k uvedenému však nikdy neprišlo. Keďže išlo o žalobu o preskúmanie rozhodnutia a nie súkromnú žalobu na plnenie, zaplatením peňažnej sumy titulom odškodnenia žalovaným, nebolo naplnené také kvalifikované správanie žalovaného, ktoré by bolo dôvodom pre späťvzatie žaloby žalobcom.

Žalovaný namieta aj priznanie trov konania vo výške 414,48 €, keďže žalovanému bola uložená

povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške predstavujúcej cca 124% žalovanej istiny. Poukazuje na ustanovenie § 150 O.s.p., že ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť. V danej veci ide o drobný spor (zaplatenie istiny vo výške 334,50 €) vyplýva aj z ustanovenia § 200ea O.s.p., podľa ktorého ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1 000 €, od tohto okamihu ide o drobný spor.

Žalovaný žiada, aby odvolací súd uznesenie Krajského súdu v Bratislave, v časti ktorou došlo k uloženiu žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 414,48 € zmenil, návrh zamietol a nepriznal žalobcovi náhradu trov konania. Súčasne žiada nepriznať žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný si náhradu trov konania neuplatňuje.

III.

Žalobca sa k odvolaniu žalovaného proti uzneseniu zo dňa 24.01.2014 vyjadril písomným podaním doručeným krajskému súdu dňa 13.03.2014 a uviedol, že nie je možné súhlasiť s názorom žalovaného, že žalovaný nevydal žiadne rozhodnutie, ktoré by zakladalo, menilo alebo rušilo oprávnenie alebo povinnosť žalobcu a ani nerozhodol o právach a povinnostiach žalobcu v oblasti verejnej správy, pretože v tomto prípade nešlo o otázku verejného práva.

Poukazuje na znenie § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., z ktorého vyplýva, že žalobou o preskúmanie rozhodnutia je možné domáhať sa preskúmania každého rozhodnutia, aj keď neboli vydané v správnom konaní (ako aj ďalšie rozhodnutia), ale ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb, alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

V prejednávacom prípade sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného, ktorým mu bolo priznané právo na náhradu bolestného, ale ktoré trpelo takou vadou a nedostatkami, ktoré bolo potrebné preskúmať súdom, pretože žalovaný ako orgán rozhodujúci o právach žalobcu, mu nepriznal celú sumu, ktorá mu patrila. Nakoľko pri rozhodovaní o právach žalobcu došlo k chybe na strane žalovaného a táto chyba mohla byť odstránená novým rozhodnutím žalovaného, má za to, že žaloba o preskúmanie rozhodnutia žalovaného bola podaná správne.

Aj z celkového spisového materiálu žalovaného vyplýva, že túto chybu následne sám opravil a to vydaním dodatočného rozhodnutia o priznaní zvyšnej sumy náhrady bolestného.

Pretože žalobca podal žalobu na súd v čase, keď žalovaný svoju chybu v rozhodnutí neodstránil sám, ale urobil tak až po podaní žaloby, má za to, že žaloba o preskúmanie rozhodnutia žalovaného bola podaná dôvodne, a preto aj rozhodnutie o priznaní trov považuje žalobca za správne.

Čo sa týka návrhu žalovaného na nepriznanie trov žalobcovi s odkazom na ustanovenie § 150 O.s.p. o drobných sporoch, by bola na ujmu žalobcu. Navrhuje, aby odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., po preskúmaní veci v rozsahu napadnutom odvolaním, bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. v spojení s § 214 ods. 2 O.s.p. dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Správne súdnictvo upravené v piatej časti O.s.p. v ustanovení § 250k a § 250h ods. 2 za bodkočiarkou rieši otázku náhrady trov konania, avšak nerieši rozhodovanie o trovách konania pri podanom odvolaní voči prvostupňovému súdnemu rozhodnutiu. Na uvedenú situáciu sa v zmysle § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. preto možno primerane použiť ustanovenia tretej časti a štvrtej časti O.s.p. Keď podľa O.s.p. je odvolanie zásadne prípustné, s výnimkami v zákone presne stanovenými, medzi ktorými sa odvolanie voči rozhodnutiu, ktorým súd zastavil konanie z dôvodu späťvzatia návrhu nenachádza a ustanovenie §

250ja ods. 1 a 2 O.s.p. upravuje prípustnosť odvolania pri rozhodovaní vo veci samej, v predmetnom prípade odvolanie voči rozhodnutiu o trovách konania prvostupňového súdneho rozhodnutia treba pripustiť vzhľadom na ustanovenie § 246c ods. 1, § 201 a § 202 O.s.p.

Podľa § 250h ods. 2 O.s.p. až do rozhodnutia súdu môže žalobca vziať žalobu späť; ak žalovanému medzitým vznikli trovy konania, rozhodne súd o ich náhrade.

Citované zákonné ustanovenie upravuje výnimočné priznanie náhrady trov konania žalovanému pre prípad späťvzatia žaloby, a to trov, ktoré žalovaný vynaložil po tom, čo žalobca podal žalobu. Predpoklady uvedené v tomto ustanovení nemajú spoločné znaky s § 250k ods. 1 O.s.p., ktoré sa viažu na výsledok, resp. úspech v konaní, a v zmysle ktorého nemožno náhradu trov konania priznať nikomu inému, iba úspešnému žalobcovi. Rozhodnutie o náhrade trov konania žalovaného podľa § 250h ods. 2 veta za bodkočiarkou bude prichádzať do úvahy najmä v prípade neodôvodnených žalôb a je výnimkou zo zásady, že v správnom súdnictve nemožno priznať náhradu trov konania úspešnému žalovanému, nakoľko to ustanovenie § 250k ods. 1 O.s.p. v zásade vylučuje.

Aj v správnom súdnictve žalobca môže vziať žalobu späť z dôvodov, ktoré neznamenia neúspech, ale sú v príčinnej súvislosti s legalizáciou postupu a rozhodovania správneho orgánu (napr. v dôsledku autoremedúry alebo ako v danej veci v dôsledku vydania rozhodnutia žalovaného v prospech žalobcu).

Podľa názoru najvyššieho súdu treba v danom prípade aplikovať zodpovednosť za procesné zavinenie na zastavení konania v zmysle ustanovenia § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p. ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal návrh späť, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Pri rozhodovaní o trovách konania podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. je všeobecný súd povinný skúmať, či niektorý z účastníkov konania zavinil, že konanie sa muselo zastaviť. K zastaveniu konania môže dôjsť v dôsledku procesného zavinenia niektorého z účastníkov. Zákon stanovuje aj možnosť zastavenia konania pre späťvzatie žaloby, ku ktorému došlo pre správanie žalovaného, keď bola žaloba podaná dôvodne, čo zakladá právo žalobcu na náhradu trov konania.

V preskúmvanej veci z obsahu administratívneho a súdneho spisu je nesporné, že žalobca vzal žalobu späť v dôsledku toho, že žalovaný vydal ďalšie rozhodnutie, ktorým žalobcovi priznal ním požadovanú a v tomto konaní uplatnenú sumu 334,50 €. Túto skutočnosť potvrdil aj samotný žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 15.05.2012.

Späťvzatie návrhu z uvedeného dôvodu malo teda za následok zastavenie konania a z tejto skutočnosti vyplynula i zodpovednosť žalovaného znášať vzniknuté trovy konania v zmysle § 146 ods. 2 druhá veta O.s.p. (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Najvyšší súd má na základe uvedeného za to, že v prejednávanej veci krajský súd nepochybil, keď žalobcovi priznal náhradu trov konania podľa § 146 ods. 2 O.s.p. s použitím ustanovenia § 246c O.s.p.

Z vyjadrenia žalovaného zo dňa 15.05.2012 vyplýva, že pri posudzovaní žiadosti o odškodnenie žalobcu došlo k nedopatreniu, pretože nebola zohľadnená skutočnosť, že v predmetnej veci boli vydané dva rozsudky Okresného súdu v Humennom sp.zn. 1T 107/2009 a 17C/227/2009, ktorými bola ustálená výška škody na zdraví žalobcu v celkovej sume 1 003 €. Rozhodnutím MS SR č. 22596/010-537/41 zo dňa 14.05.2012 preto došlo k dodatočnému doodškodneniu žalobcu podľa zákona č. 215/2006 Z.z. v znení zákona č. 79/2008 Z.z. vo výške 334,50 €. Žalovaný chybu pri posudzovaní žiadosti o odškodnenie žalobcu odstránil až po podaní predmetnej žaloby na súd a v dôsledku odstránenia chyby žalovaného žalobca vzal žalobu späť.

Záverom najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že v poučení predmetného preskúmaného rozhodnutia žalovaného je uvedené, že toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom na základe žaloby podanej v zmysle ustanovenia § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, proti Slovenskej republike zastúpenej ministerstvom najneskôr do jedného roka od dňa jeho doručenia. Samotný žalovaný v poučení rozhodnutia uviedol, že na základe podanej žaloby sa bude postupovať podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. - rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov, preto odvoláciu námietku žalovaného, že žalobca sa mal domáhať od žalovaného zaplata odškodnenia, teda uplatniť si voči žalovanému peňažný nárok a žiadať, aby okresný súd, ktorý jediný je vecne príslušný, určil žalovanému povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, považuje najvyšší súd za právne irelevantnú. Preto neobstoí námietka uvedená v odvolaní žalovaného proti uzneseniu krajského súdu v časti, že Krajský súd v Bratislave pre nesplnenie zákonných podmienok nebol vecne príslušný na vybavenie veci.

Napokon pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal súd z § 2 O.s.p., v zmysle ktorého v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, uskutočňujú výkon rozhodnutí, ktoré neboli splnené dobrovoľne, a dbajú pritom na to, aby nedochádzalo k porušovaniu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb a aby sa práva nezneužívali na úkor iných osôb.

Poukazujúc na uvedené závery najvyšší súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. uznesenie v napadnutej časti, t.j. v časti ktorou bola žalovanému uložená povinnosť nahradiť žalobcovi trovy vo výške 414,48 € ako vecne správne potvrdil.

V tomto prípade išlo o konanie podľa piatej časti O.s.p. teda o konanie na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného. Je to konanie, ktorého procesné pravidlá sú upravené osobitne; iné časti O.s.p. sa použijú na vec len výnimočne (§246c ods.1 O.s.p.). Podľa názoru senátu najvyššieho súdu sa vo veci nepoužijú ustanovenia osobitných konaní upravených v piatej hlave tretej časti O.s.p., vrátane ustanovenia § 200ea O.s.p. o drobných sporoch, na ktoré v odvolaní poukazoval žalovaný, keďže predmet tohto súdneho konania netvorí suma na zaplata (pohľadávka), ale tvorí ho preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, ktoré má stanovené vlastné procesné pravidlá v piatej časti O.s.p. Súd preto odvolacie argumenty žalovaného i v tejto časti považuje za nedôvodné a aplikáciu § 146 ods. 2 vety druhej O.s.p. za vecne správnu.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 2 O.s.p. veta druhá O.s.p. S poukazom na § 151 ods. 4 O.s.p. súd, keďže žalobca nepodal návrh na priznanie trov odvolacieho konania, nevyzval žalobcu na ich vyčíslenie a pretože ani z obsahu spisu nevyplýva, že by trovy odvolacieho konania žalobcovi vznikli, rozhodol súd tak, že žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, aj keď právo na ich náhradu by žalobcovi vzniklo, avšak len za predpokladu uplatnenia nároku na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.